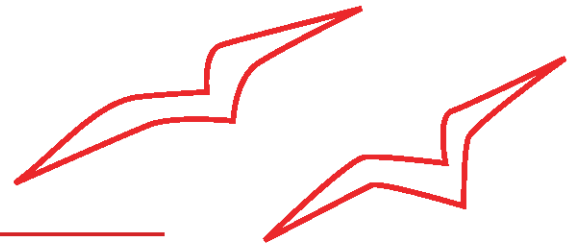

**Meeqqat inuusuttullu pillugit paasisassarsiorpit?
Søger du viden om børn og unge?
Seeking knowledge on children and youth?**

MIPI Tusaat/Nyt

MIPI-ip allakkatigut nutaarsiassaanut nr. 2-mut tikilluaritsi. Una allakkatigut nutaarsiassaq ukiormanna 2007-imi saqqummersitaq siulliuvoq ilaatigut makkuninnga imalik, inuusaq naalungiarsuttut paarisassaq aammalu MIPI-mi susoqarnersoq. Atuarluarisi!

Imarisai:

Qianeq, nanginik taarsersuineq aammalu oqalungusarneq
Kommuunit meeqqanut inuusuttunullu politikii
Inatsisartut upernaakkuut ataatsimiinneranni meeqqanut
inuusuttuaqqanullu tunngasut
Nunatsinni inuusuttuaqqat akornanni imminornissamut
eqqarsaataannut aammalu imminoriartarnerannut tunngatillugu
allakkiaq
MIPI-ip nittartagaani fiilit nutaat
MIPI-ip ukiumoortumik nalunaarusiaa nutaaq: Ilisimasaqarfik
ineriartortittariaqarpoq
Nuna Med 2007

1
4
5
6
6
7
8

Meeqqat Inuusuttullu
Pillugit Ilisimasaqarfik
Videnscenter om Børn og Unge
Documentation Centre
on Children and Youth

Boks 1290
3900 Nuuk
Kalaallit Nunaat
Grønland
Greenland
Tel.: + 299 34 69 40
Fax.: + 299 34 69 41
E-mail: mipi@gh.gl
www.mipi.gl

Qianeq, nanginik taarsersuineq aammalu oqalungusarneq

- Tasiilami inuusaq naalungiarsuttut paarisassaq

Tasiilap kommuuniani inuusuttuaqqat 13-it aammalu 17-it akornanni ukiullit naartulersoortarnerat pinngitsoortinniarlugu aammalu pinaveersaartinniarlugu inuusaq naalungiarsuttut paarisassaq aamma taaneqartartoq "inuusaq uumassusilik" ukioq 2006-imi atulerneqarpoq.

Inuusat naalungiarsuttut paarisassat nassaassarsiarineqarput meeqqerisunik marlunnik norgemeersunit. Inuusat naalungiarsuttut isikkoqarput aammalu naalungiarsuttut pissusilersorsinnaallutik. Inuusamik paarinnittoq passimmiulernerqartarpoq, taamaalilluni inuusaq angajoqqaaminut tassa paarsisiminut "ilisarsisinnaalluni". Inuusap iluani qanoq iliutissat suussusiannik aaqqissugaanerannillu imaqartoq programmi paarsisup qanoq paarsisimaneranik paasissutissanik katersisarpoq. Taamaalilluni takuneqarsinnaalluni inuusaq qanoq sivistutisumik qiasimanersoq aammalu qanoq annertutigisumik paarerujoorneqarsimanersoq.

Peroorsaanermik ilinniutitut atorluarneqarsinnaasoq

Ernisussiortoq Tasiilamiittoq Susanne Houd inuusamik naalungiarsuttut paarisassamik misileraanermi ataqatigiissaarisuuvoq. Ukioq 2006-imi septembarimi aallartinneqarsimavoq aasarlu tikillugu misileraaneq ingerlanneqassalluni. Inuusuttuaqqallu soqutiginninnerat naapertorlugu misileraaneq ingerlanneqassalluni. Inuusuttuaqqat siulliit misileraaffigineqartut tassaapput inuusuttut 48-it Tasiilami kollegiani najugaqartut. Inuusuttuaqqat inuusamik paarsitinneqartarput ullut marluk, unnuillu marluk. Siunertarineqarpoq inuusuttuaqqat meeqqamik paarsinermik ilinniarnissaannut, annerusumik paasitinniarneqartarluni ukiukitsuulluni meerartaarneq qanoq ittuunersoq aammalu inuusuttuaraq meerartaassalluni aaliangerpat toqqammaveqarluartariaqarnera paasititsiniutigissallugu. Pingaernerpaajuvorli inuusuttuaqqanut paasitissallugu naartunaveersaatiniq atuinnissaq qanoq pingaaruteqartiginersoq. Maannakkuugallartoq takuneqarsinnaavoq niviarsiaqqat akornanni inuusamik paarsineq ajornannginnerusoq, nukappiaqqallu ajornakusoortinnerullugu. Soorlu ernisussiortup Susanne Houd-ip oqarneratut: "Misilinnigikkaanni ilikkarneqarsinnaanngilamik periuseqarnerup inuusuttuaqqat paasitippai takorluukkaminngaanniit meerartaartaarneq artornarnerusartoq." Manna tikillugu misileraanermi inernerit assigiinngiaarsimapput. Misileraaneq qaammatini arfinilinni kisimi ingerlareerpoq aatsaallu immaqa ukioq ataaseq qaangiuppat inuusamik naalungiarsuttut paarisassamik misileraanerup sunniutigisai takuneqarsinnaalissallutik. Neriutiginarporli naartuersittarnerup meerartaajaartarnerullu annikilleriarnissaannik soorlu tamanna pisimasoq Halden-imi Norgemiittumi.

Ernisussiortup misigisai

Ernisussiortup Susanne Houd-ip naartsorsuutigisai tamarmik eqquupput. Meeqqat atuarfianni atuartut misileraaneq ajunngitsumik tigusimavaat, taamaasilluni naartunaveersaatiniq atuinnissap pingaaruteqarnera meeqqanut paasiuminarninngorluni. Inuusap naalungiarsuttut paarisassap aamma sunniutigisimavaa, atuartut

akornanni meerartaartarneq pillugu oqaloqatigiittalersimanermik. Paasinarsivorlu atuartut akornanni kissaatigineqartoq, aatsaat atuarnertik naammassereeraangamikku meerartaarnissaq. Sinniutaasalu ilagaat atuartut naartulersimasut atuarnertik unitsinnagu ingerlateqqiinnartalersimaneranik. Susanne Houd-illu ajornannginnerulersippaa, inuusuttuaqqat nammineerlutik saaffiginninnissaanut, soorlu naartunaveersaatit aallerlutik imaluunniit naartunaversaatit pillugit oqaloqateqarnissaminnut saaffiginnissinnaalersillugit.

Susanne Houd-ip aamma oqaluttuarivaa inuusamik naalungiarsuttut paarisassamik misileraatitsilluni piffissamik annertuumik atuiffiusartoq. Suliaq piffissamik atuiffiunerpaasartoq tassaavoq inuusap paasissutissat katersorsimasai takuneqarsinnaanngorlugit suliarineri aammalu inuusaq allamut tunniutinnginnerani tullissaani atornissaanut iluarsillugu inissititsernissaa, namminerlu atuartut inuusamut soqutiginnilersinniartarlugit aammalu nammineerluni inuusap naalungiarsuttut paarisassap ilinniartitsissutiginnissanut aammalu ilitersuussutiginnissanut suliaqarnermi. Susanne Houd-ip siunnersuutigaa kommuunini inuk ataasiinnaanngitsoq inuusamik naalungiarsuttut paarisassamik suliaqarnissaannik aammalu tassunga atatillugu kajumissaarutigalugu kommuunit tamarmik inuusamik naalungiarsuttut paarisassamik peqalerumaartut meeqqat atuartut akornanni naartulersoortarneq pinaveersimatinniarlugu.

Tasiilami siunissaq

Tasiilap kommuuniani kinguaassiutitigut nappaatit pillugit pitsaaliineq annertusineqarsimavoq sundhedsmedhjælperip Maniitsup napparsimavianeersup Karoline Olsen-ip Tasiilamiissimaneranit, taassumallu nammineq Maniitsumi misilittakkani pitsaasut ingerlateqqissimallugit. Taassuma Maniitsumi pitsaaliinermi suliarisimasai ima sunniuteqarsimapput, naartuersittarnerit aammalu kinguaassiutitigut nappaateqalertarnerit ukiuni kingullerni ikiliartulersimallutik. Susanne Houd-illu neriuutigaa aamma Tasiilami taama ineriartortoqarumaartoq, namminerlu meeqqat atuartut akornanni naartunaveersaatit pillugit paasissutissiineq inuusuttuaraallunilu meeraqarneq pillugit sulinini ingerlatiinnassallugu. Inuit tamarmik akisussaaffigivaat inuusuttuaqqat akornanni naartulersoortarneq pinaveersimatissallugu. Namminerlu isumaqarpoq meeqqanik inuusuttuaqqanillu sullissisut tamarmik paassissutissiinermik suliaqartariaqartut. Tasiilap kommuuniani isumaqatigiinneq alliartulersimavoq, pissutsit assigiinngitsut atorlugit meeqqanut inuusuttuaqqanullu suliaqarnermi periuseqarnissaq aammalu suut meeqqat inuusuttuaqqallu akornanni ulluinnarni ajornartorsiutigineqarsinnaasut pillugit. Kommuuni peqqinnissaqarfillu suleqatigiillutik inuusaq naalungiarsuttut paarisassaq sulinerminni atulersimavaat tassalu aaliangersimasumik siunertaqartoq:

Kissaatiginngisamik naartulersoortarneq pinaveersimatinniarlugu aamma arnap inuusuttup qaqugu meerartaarnissani nammineq aaliangersinnaalersillugu aammalu aliangernermi pitsaasumik toqqammaveqarnissaq pilersikkumallugu.

Inuusat naalungiarsuttut paarisassat pillugit annertunerusumik ukunani ujaarlerit:

www.alternativundervisning.no

www.realityworksinc.com

Kommuunit meeqqanut inuusuttunullu politikii

MIPI-mi maannakkut misissorneqarluni aallartippoq kommuunit qassit meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikkeqarnersut. Mannakkut MIPI-ip nittartagaani takuneqarsinnaavoq kommuunit 8-ut meeqqanut inuusuttuaqqanullu naqitanngorlugu politikkeqartut kommuunit 18-iusunit. Taakkualu nittartakkami aaneqarsinnaapput.

MIPI-ip februaarip aallartisimalernerani kommuunit meeqqanut inuusuttuaqqanullu naqitanngorlugu politikkeqanngitsunut emailikkut apeqquteqaateqarsimavoq. Kommuunit nassiussinissartik puigorsimangikkunikku ima isumaqarpoq, nunatsinni kommuunit affai kisimik meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikkeqarlutik aammalu kommuunit sisamat meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikkilorsimallutik, 2004-imili MIPI-ip kingullermik apeqquteqaateqarnerata kingorna. Nutaamik apeqquteqaasiernerup kingunerani kommuunit ilai nalunaarsimapput meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikkilartik suliaralugu. Kommuunit 2001-imi ataatsimiinneranni aaliangerneqarpoq kommuunit tamarmik meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikiliussasut.

Meeqqanut inuusuttuaqqanullu naqitanngorlugu politikkinik tigusaqarutta nittartakkatinnut ilineqarumaarput. Kommuunit ilai itinerusumik meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikkit pillugit paasissutissaateqarunik, nalilersuinernik imaluunniit ilanngutassaateqarunik MIPI-mut nassiussisoqarsinnaavoq, taamaasilluni kommuunit allanut isumassarsiorfigineqarsinnaanngoqqullugit.

Annertunerusumik paasisaqarniaruit atuakkil:

- [MIPI-ip nittartagaanni kommuunit meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikii](#) Sammisami politikki toqqarlugu
- "Meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikki – pappialamiit piviusumut" atuagassianut ilanngussa 2005-imeersoq, Juana

- Petrusen kalaallisut [uani](#) atuarneqarsinnaavoq (pdf-fiileq 24 KB) imaluunniit [uani](#) ni qallunaatut (pdf-fiileq 24 KB)
- Kommuunit meeqqanut inuusuttuaqqanullu politikkiinik atortussangortinneqarsimasunik misissuineq Peter Dahler-Larsen-imit kalaallisut [her](#) atuaruk (pdf-fiileq 94 KB) imaluunniit [uani](#) qallunaatut (pdf-fiileq 92 KB)

Inatsisartut upernaakkut ataatsimiinneranni meeqqanut inuusuttuaqqanullu tunngasut

MIPI-mi misissorneqarsimavoq inatsisartut aaliangiissutissaatut siunnersuutaat Nunatsinni meeqqanut inuusuttuaqqanullu tunngassutillit aammalu siunnersuutit meeqqat inuusuttuaqqanullu ulluinnarni tunngassutillit. Katillugu 21-inik siunnersuuteqartoqarsimavoq aammalu MIPI pissangalluni ataatsimiinnerup nalaani malinnaajumaarpoq.

Upernaakkut ataatsimiinnissat ullui aammalu ataatsimiissutigineqartussat tamarmik takineqarsinnaapput www.nanoq.gl-imi

Maluginiakkit ullut ataatsimiiffiusussat meeqqanut inuusuttuaqqanullu tunngassutillit ukuummata:

Ullut 3. ataatsimiinneq ulloq 14. marts 2007, oqaluuserisassat marluk

Ullut 4. ataatsimiinneq ulloq 16. marts 2007, oqaluuserisassat sisamat

Ullut 5. ataatsimiinneq ulloq 20. marts 2007, oqaluuserisassaq ataaseq

Ullut 6. ataatsimiinneq ulloq 21. marts 2007, oqaluuserisassaq ataaseq

Ullut 7. ataatsimiinneq ulloq 23. marts 2007, oqaluuserisassat marluk

Ullut 8. ataatsimiinneq ulloq 26. marts 2007, oqaluuserisassat pingasut

Ullut 9. ataatsimiinneq ulloq 27. marts 2007, oqaluuserisassat marluk

Ullut 14. ataatsimiinneq ulloq 13. april 2007, oqaluuserisassaq ataaseq

Ullut 15. ataatsimiinneq ulloq 17. april 2007, oqaluuserisassaq ataaseq

Ullut 16. ataatsimiinneq ulloq 18. april 2007, oqaluuserisassat marluk

Ullut 17. ataatsimiinneq ulloq 20. april 2007, oqaluuserisassaq ataaseq

Ullut 20. ataatsimiinneq ulloq 27. april 2007, oqaluuserisassaq ataateq

Nunatsinni inuusuttuaqqat akornanni imminornissamut eqqarsaataannut aammalu imminoriartarnerannut tunngatillugu allakkiaq

MIPI Paarisa suleqatigalugu saqqummersissimavaa misissuineq suliarineqarsimasoq Naalagaaffiup Inuit Peqqissussaannut Ilisimatusaatsinik Suliaqarfimmit, pingaarnerusumik siunertaralugu Kalaallit Nunaanni inuusuttut akornanni imminortarnermi ileqqoq. Misissorneqarsimapput meeqqat atuartut 508-inik amerlassusillit, 15-17 akornanni ukiullit ataasiakkaallu 18-inik ukiullit Nunatsinni illoqarfinni assigiinngitsuni arfineq marluusuni. Taakkulu misissuiffigineqartut apeqqutit akisassat allassimaffiat elektroniskiusoq kalaallisut qallunaatullu allanneqarsimasut oqaasilersorneqarsimasullu akissuteqarfigisimallugit.

Kalaallisoortaa [uani](#) atuaruk (pdf-fiileq 276 KB)
Qallunaatoortaa [uani](#) atuaruk (pdf-fiileq 264 KB)
Tuluttoortaa [uani](#) atuaruk (pdf-fiileq 264 KB)
Kalaallisut naalisarnera [uani](#) atuaruk
Qallunaatut naalisarnera [uani](#) atuaruk

MIPI-ip nittartagaani fiilit nutaat

MIPI-ip nittartagaani fiilit nutaat ilai ukuupput:

1)
"Qeqertarsuarmi najugalinni kalaallisut oqaasillit akornanni kinguaassiutitigut atonerluisarneq aammalu narrunarsaanerit pillugit misissuineq" Qeqertarsuup Kommuunianit

[Uani](#) atuaruk (pdf-fil 1,29 MB)
Læs den [her](#) (pdf.fil 1,07 MB)
Apeqqutit [uani](#) atuaruk (pdf-fil 583 KB) Kalaallisuinaaq

2)
"Nunatsinni imminortarneq" soraarummeerusiaq Maliina Abelsen-imit
Læs den [her](#) / Uani atuakkit: saqqaa aammalu naatsumik tuluttut nassuiaat (pdf-fil 390KB)
Læs specialet [her](#) / Uani speciale atuaruk (pdf-fil 1275 KB)

3)

"Nunatsinni nakorsaq peqqinnissaqarfimmik nakkutilliisoq – Ukiumoortumik nalunaarusiaq 2005" Nakorsaq peqqinnissaqarfimmik nakkutiisoq – Peqqinnissamik Pisortaqaqarfimmiit

[Uani](#) atuaruk (link-i Nakkutilliisoqarfiup nittartagaanoortoq)

4)

"Meeqqat pisinnaatitaaffii - Paulo Sérgio Pinheiro – FN-imi ilaarsortat ataatsimeersuarnerat A 61/150 aamma Corr.1. augustip 23-iani 2006" Henriette Rasmussen-imit

[Uani](#) atuaruk (pdf-fil 48 KB)

[Uani](#) atuaruk/Læs den her (qallunaatut, pdf-fil 43 KB)

5)

"Paulo Sérgio Pinheiro: Nalagaaffik ilaqutariinnut ikiuissaaq, taama Kofi Anan-ip immikkut paasisimasaqartua ilaliivoq angerlarsimaffimmi meeqqanut persuttaasarnermi akiuiniarnermi" Henriette Rasmussen-imit

[Uani](#) atuaruk (kalaallisut, pdf-fil KB)

[Læs](#) den her (pdf-fil KB)

MIPI-ip ukiumoortumik nalunaarusiaa nutaaq: Ilisimasaqarfik ineriartortittariaqarpoq

MIPI-ip ukiumoortumik nalunaarusiaa 2006 piareerpoq. Ukiumoortumik nalunaarusiami siulersuisut naliliipput MIPI sinaakkutit malillugit anguniagarineqartut eqqorlugit ingerlasoq tassalu meeqqanut inuusuttunullu sullissinermi ilisimasanik tuniseqataanissaa. Siulersuisulli aamma nalilerpaat MIPI inatsisitigut aaliangersaaffigineqarnissaa, aaqqissugaanissaa aammalu aningaasaliiffigineqarnissaa pisariaqartoq, inuiaqatigiit meeqqanut inuusuttuaqqanullu ilisimasat pisariaqartitai naammassiniassagaanni.

Ukiumoortumik nalunaarusiami atuarneqarsinnaavortaaq MIPI-mi pilersaarusiat maannakkut ingerlasut.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq 2006 uani aaneqarsinnaavoq:

www.mipi.gl

Nuna Med 2007

Isumasioqatigiinneq Kalaallit Nunaanni nakorsaanermut tunngasoq

Isumasioqatigiinnermi siunertarineqarpoq:

- ullumikkut Kalaallit Nunaanni nakorsaanermut ilisimatusarnernik nittarsaassineq
- Kalaallit Nunaanni nakorsaanermut ilisimatusarnermik apeqqutit Nunatsinni immikkut ilinniagallit assigiinngitsut akornanni oqallisissiasannngortinneqarnissaat.
- Kalaallit Nunaanni peqqinnissaq pillugu ilisimatusarnermi suleqatigiinneq siuarsassallugu – immikkut ilisimasallit assigiinngitsut akornanni aammalu peqqinnissaqarfiit immikkoortuini assigiinngitsuni. MIPI suleqatigiissitaliornermi pilersaarusingataavoq.

Piffissarititaasut pingaarutillit

Ilanngutassiinerit aappassaat **februar 2007**

Nalunaarsuinerit piaarnerit **30. april 2007**

Allanngortinneqarsinnaangitsumik nalunaarnerit aammalu allaaserisalikkersaarutininik nassiussinerit **1. maj 2007**

Nuna Med 2007 aallartissaaq **8. september 2007**

Nuna Med 2007 pillugu paasissutissanik uani aallersinnaavutit:

www.nunamed.gl